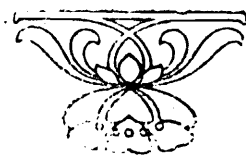

Ks. Ks. Kaznodzieje powinni mieć tę książkę w swojej bibliotece.

Pusillum — zwięzłe rozmyślenia dla kapłanów, ułożył O. Atanazy Bierbaum O.F.M. Nakład i druk: K. Miarka Sp. Wyd. w Mikołowie.

Znana spółka wyd. Karola Miarki — w Mikołowie wydała pod powyższym tytułem treściwe i praktyczne rozmyślenia w czterech tomikach zawierających materiał do rozmyślań na wszystkie dni roku. Podręcznik ten jest bardzo praktyczny, bo treść umiejętnie dobrana zaczerpnięta z Pisma św. i dzieł Ojców Kościoła i świętych i dająca swobodę rozwinięcia postanowień aktualnych. Podział zaś na cztery tomiki na wzór brewjarza umożliwia kapłanom zabrać je sobie także w podróż.

Dzieło to zasługuje na polecenie.

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE ŁOMŻYŃSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ.

№ 7.

Łomża, dnia 1 lipca 1933 r.

Rocznik VII.

T R E Ś Ć :

54. Odpusty udzielone przez Stolicę Apostolską.	57. Ustawa o grobach i cmentarzach wojennych.
55. Nowe oficja po reformie brewjarza.	58. Ustawa o powsz. obowiązku wojskowym.
56. Świętopietrze.	59. Zmiany w duchowieństwie.

№ 54.

Odpusty udzielone przez Stolicę Apostolską dla członków Akcji Katolickiej w Polsce (AD SEPTENNIIUM).

Według indultu Św. Penitencjarji Apostolskiej z dnia 3 marca 1933 r. (426/33), mogą członkowie Akcji Katolickiej w Polsce dostąpić, pod zwykłymi warunkami, następujących odpustów:

A) Odpustu 300 dni

1) wszyscy asystenci i wiceasystenci (księża) na każdym stopniu organizacyjnym za każdą pracę apostolską, wykonaną dla dobra i rozwoju Akcji Katolickiej;

2) kierownicy (członkowie patronatów i zarządów) i członkowie zwyczajni;

a) za jakąkolwiek pracę dla A. K., albo za udział w zebraniu, posiedzeniu lub konferencji Akcji Katolickiej;

b) za każdą conajmniej 15-minutową medytację;

B) Odpustu 100 dni

wszyscy kierownicy i członkowie zwyczajni, za noszenie przez jeden dzień odznaki tej organizacji Akcji Katol., do której należą.

C) Odpustu zupełnego

1) asystenci i wiceasystenci centralni i diecezjalni, kierownicy i członkowie zwyczajni w ostatnim dniu rekolekcyj, kursu A. K. wychowawczego lub propagandowego, oraz zebrania (zjazdu) die-

Handwritten signature: P. Miarka

cezjalnego lub okręgowego, pod warunkiem, że prace te zakończą się odpowiednim ćwiczeniem duchownym, wysłuchaniem Mszy św. i przyjęciem komunji św. gen.

2) kierownicy i propagandyści dwa razy w miesiącu, kiedy udzielają instrukcyj albo organizują zebrania, bądź to parafjalne, bądź to inne dla członków Akcji Katolickiej. Te zebrania powinny się odbywać conajmniej dwa razy w miesiącu.

3) kierownicy i członkowie zwyczajni:

a) w dniu przyjęcia lub odnowienia karty członkowskiej;

b) raz w miesiącu

1° po odprawieniu rekolekcji miesięcznych;

2° jeżeli przez miesiąc regularnie codziennie, conajmniej kwadrans przeznaczali na medytację, spowiadali się co tydzień, przystępowali codziennie do Stołu Pańskiego i uczęszczali regularnie na zebrania swojej organizacji;

c) w następujące święta:

Boże Narodzenie, Trzech Króli, Wielkanoc, Wniebowstąpienie, Boże Ciało, Święto Serca Jezusowego, Zielone Święta, Święto Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marji Panny, Święto Zwiastowania, Święto Wniebowzięcia Najśw. Marji Panny, Dzień św. Józefa, Obłubieńca Najśw. Marji Panny, Święto św. Piotra Apostoła, św. Franciszka z Assyżu, uroczystość Wszystkich Świętych, święto patronów organizacyj powszechnych (krajowych), oraz patronów organizacyj parafjalnych;

d) za każdym razem, kiedy będą uczestniczyli w nabożeństwach za spokój dusz zmarłych asystentów, kierowników i członków zwykłych Akcji Katolickiej.

№ 55.

Nowe oficja po reformie brewjarza.

Dekretem św. Kongregacji Obrzędów z dn. 25 marca 1914 r. zatwierdzone zostało pierwsze wydanie Brewjarza Rzymskiego, zmienionego na mocy bulli *Divino afflatu*. Później jednak wprowadzone zostały nowe święta, zastosowane do całego Kościoła. Są one następujące:

1) Dnia 18 czerwca św. Efrema Syryjczyka, diakona, Wyzn. i Doktora Kościoła, jako święto zdwojone (dekret z dn. 14 października 1920 r.).

2) Niedziela podczas oktawy Epifanii św. Rodziny Jezusa, Marji i Józefa, św. zdw. większe (dekr. 16/X 1921 r.).

3) Dnia 12 stycznia — o 7-ym dniu w czasie oktawy Epifanii, jako św. zdwoj. połowiczne (dekr. 26/X 1921 r.).

4) Dnia 24 marca św. Gabrijela Archaniola, jako św. zdwoj. większe (dekr. 26/X 1921 r.).

5) Dnia 28 czerwca św. Ireneusza B. M. jako św. zdwoj. (dekr. 26/X 1921 r.).

6) Dnia 24 paźdz. św. Rafała Arch., św. zdwoj. więk. (dekr. 26/X 1921 r.).

7) Niedziela ostatnia października Pana Naszego Jezusa Chrystusa Króla, św. zdw. 1 klasy (dekr. 12 grudnia 1925 r.).

8) Dnia 27 kwietnia św. Piotra Kanizjusza, Wyzn. i Doktora Kościoła, św. zdw. (dekr. 24/XI 1926 r.).

9) Dnia 24 listopada św. Jana od Krzyża, Wyzn. i Doktora Kościoła, św. zdw. (dekr. 24/XI 1926 r.).

10) Dnia 3 października św. Teresy od Dzieciątka Jezus, św. zdw. (dekr. 13/VIII 1927 i 14/III 1928 r.).

11) Dnia 9 sierpnia św. Jana Maryi Vianney'a W., św. zdw. (dekr. 14/III 1928 r.).

12) Dnia 19 sierpnia św. Jana Eudes W., św. zdw. (dekr. 9/V 1928 r.).

13) W piątek po oktawie Bożego Ciała uroczystość Najśw. Serca Jezusowego, jako św. zdw. I kl. z oktawą uprzywilejowaną III porządku (dekr. 29/I 1929 r.).

14) Dnia 17 października św. Małgorzaty Marji Alacoque P., św. zdw. (dekr. 26/V 1929 r.).

15) Dnia 13 maja św. Roberta Bellarmina B. W. i Dokt. Kościoła, św. zdw. (dekr. 6/I 1932 r.).

16) Dnia 11 października Macierzyństwa N. M. P., św. zdw. II kl., (dekr. 6/I 1932 r.).

17) Dnia 17 listopada św. Alberta Wielkiego, B. W. i Doktora Kościoła, św. zdw. (dekr. 6/I 1932 r.).

18) Dnia 27 lutego św. Gabrijela od M.B. Bolesnej, Wyznawcy, św. zdwoj. (dekr. 13 kwietnia 1932 r.).

Ponadto specjalnie dla Polski zostały zatwierdzone święta:

1) 10 czerwca błog. Bogumiła B. W., jako św. zdwoj. (dekr. 1925 r.).

2) 3 inaja N.M.P. Królowej Polski, jako św. zdw. II kl. (potwier. 13/I 1930 r.).

3) 17 marca bł. Jana Sarkandra M., jako św. zdwoj. więk. (27/VI 1932 r.).

4) 7 września bł. Melchjora Grodzieckiego, jako św. zdwojone większe (dekr. 27/IV 1932 r.).

№ 56.

Świętopietrze.

Z okazji bytności swojej ad Limina Apostolorum w Rzymie wręczyłem złożone przez diecezjan świętopietrze z ostatnich lat. Obecnie otrzymałem od Jego Eminencji Kardynała Sekretarza Stanu Jego Świątobliwości pismo, którego tenor poniżej podaję.

Łomża, d. 27 maja 1933 r.

† Stanisław Bp.

SEGRETERIA DI STATO
di Sua Santità

Dal Vaticano, die 21 Maii 1933.

№ 122709.

da Citarsi nella Risposta.

EXC. ME AC REV. ME DOMINE.

Propero tibi ac per te Dioecesi tuae augustas Beatissimi Patris gratiarum actiones proferre, cui gratum admodum munus obtigit Petriana stips (L. 10.000) nuper abs te exhibita.

Sanctitas Sua intimo animi affectu optat atque precatur, ut benignissimus Deus huiusmodi in Ecclesiam benefacto coeleste praemium adplicet vestrasque res secundo exitu fortunet: haec autem paterna vota Apostolica Benedictio provehit et firmat.

Interea qua par est observantia me profiteor

Excellentiae Tuae addictissimum

E. Card. Pacelli.

№ 57.

Ustawa o grobach i cmentarzach wojennych

z dnia 28 marca 1933 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 311.)

Art. 1. (1) Grobami wojennymi w rozumieniu ustawy niniejszej są:

a) groby poległych w walkach o niepodległość i zjednoczenie Państwa Polskiego,

b) groby osób wojskowych, poległych lub zmarłych z powodu działań wojennych bez względu na narodowość,

c) groby sióstr miłosierdzia i wszystkich osób, które, wykonując zleczone im czynności przy jakiegokolwiek formacji wojskowej, poległy lub zmarły z powodu działań wojennych,

d) groby jeńców wojennych i osób internowanych.

e) groby uchodźców z 1915 roku.

(2) Groby rodzinne, chociażby w nich były umieszczone zwłoki osób wymienionych w ust. 1, nie są grobami wojennymi.

(3) Cmentarzami wojennymi w rozumieniu ustawy niniejszej są cmentarze, przeznaczone do chowania zwłok osób, wymienionych w ust. 1.

(4) Groby wojenne zasadniczo powinny być zgrupowane na cmentarzach wojennych.

Art. 2. Groby wojenne bez względu na narodowość i wyznaczenie osób, w nich pochowanych, oraz formacje, do których osoby te należały, mają być pielęgnowane i otaczane należnym tym miejscem szacunkiem i powagą.

Art. 3. (1) Grunty, zajęte przez groby i cmentarze wojenne, jako też grunty, potrzebne do założenia takich cmentarzy i grobów, — z wyjątkiem gruntów cmentarzy wyznaniowych i gminnych — nabywa na własność Skarb Państwa w drodze umowy, bądź też, gdy umowa nie przyjdzie do skutku, na zasadach, określonych w obowiązujących przepisach o wywłaszczeniu nieruchomości na potrzeby urzędzeń użyteczności publicznej, a w województwach krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim, oraz w cieszyńskiej części województwa śląskiego z zastosowaniem ustawy z dnia 18 lutego 1878 r. (Dz. U. P. austr. Nr. 30).

(2) Termin, od którego postanowienie ust. 1 będzie stosowane do gruntów, zajętych w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej przez groby i cmentarze wojenne, określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

(3) Postanowienie ust. 1 nie ma zastosowania do gruntów, które przed terminem, określonym na podstawie ust. 2, zostaną zwolnione przez przeniesienie grobów lub cmentarzy na inne miejsce.

Art. 4. (1) Władzy przysługuje prawo zarządzania ekshumacji zwłok z grobu wojennego i przeniesienia ich do innego grobu.

(2) Władza wskutek u notywowanej prośby rodziny lub otoczenia osoby, pochowanej w grobie wojennym, bądź prośby instytucji społecznej może zezwolić na ekshumację zwłok z grobu wojennego, przeniesienie ich na inne miejsce w kraju lub poza granicami Państwa i na sprowadzenie zwłok z obcego państwa celem pochowania w kraju w grobie wojennym.

Art. 5. Przeprowadzenie robót ziemnych, wznoszenie pomników i innych urządzeń na cmentarzach i grobach wojennych wymaga zezwolenia władzy. Zezwolenia władzy wymaga również dokonywanie zdjęć fotograficznych i planów sytuacyjnych cmentarzy wojennych, oraz tych grobów wojennych, które są położone poza obszarem cmentarzy wyznaniowych i gminnych.

Art. 6. (1) Groby i cmentarze wojenne pozostają pod opieką Państwa; zwierzchni nadzór nad nimi sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych z zachowaniem uprawnień, przysługujących związkom religijnym i innym wyznaniowym osobom prawnym, jako też zarządom gmin i instytucjom wojskowym w myśl art. 6 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 359).

(2) Koszty utrzymania grobów i cmentarzy wojennych ponosi Skarb Państwa.

(3) Wojewódzka władza administracji ogólnej może poruczyć gminie obowiązek utrzymania grobów i cmentarzy wojennych z jednoczesnym przekazaniem odpowiednich funduszków, o ile gmina nie przyjmie obowiązku tego bezpłatnie.

(4) Minister Spraw Wewnętrznych może poruczyć zrzeczeniom i instytucjom społecznym za ich zgodą obowiązek utrzymywania grobów i cmentarzy wojennych.

Art. 7. Bezpośredni dozór nad stanem grobów i cmentarzy wojennych sprawują gminy, jeżeli czynności dozoru nie poruczono zrzeczeniom i organizacjom społecznym w myśl art. 6 ust. 4.

Art. 8. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i z Ministrem Opieki Społecznej wyda w drodze rozporządzenia przepisy, określające obowiązki władz i urzędów tak państwowych, jak samorządowych w zakresie utrzymywania i wykonywania opieki i nadzoru nad grobami i cmentarzami wojennymi, jako też właściwość władz w sprawach, przewidzianych w art. 4 i 5.

Art. 9. Kto naruszy postanowienia z art. 4 ust. 2 i art. 5 oraz kto zachowuje się na cmentarzu lub grobie wojennym w spo-

sób nie licujący z powagą miejsca, jeżeli czyn nie stanowi przestępstwa, podlegającego karze surowszej, ulega w drodze administracyjnej karze aresztu do 6 tygodni i grzywny do 500 zł. lub jednej z tych kar.

Art. 10. Przepisy ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyny zgonu (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 359) stosuje się odpowiednio do grobów i cmentarzy wojennych, jeżeli nie są sprzeczne z postanowieniami ustawy niniejszej.

Art. 11. Wykonywanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Skarbu, Opieki Społecznej, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 12. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym terenie Rzeczypospolitej z tem, że na obszarze województwa śląskiego zamiast przepisów, powołanych w art. 6 ust. 1 i art. 10, stosuje się odpowiednie przepisy, obowiązujące na tym obszarze.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *A. Prystor*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Bronisław Pieracki*

Minister Spraw Zagranicznych: *Beck*

Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Opieki Społecznej: *Hubicki*

Minister Wyznań Rel. i Ośw. Publ.: *J. Jędrzejewicz*

Minister Rolnictwa i Reform Roln.: *Sew. Ludkiewicz*

№ 58.

Ustawa o powszechnym obowiązku wojskowym.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 36, poz. 299 pod dniem 15 maja 1933 r. została ogłoszona nowa ustawa z dnia 17 marca 1933 r. wprowadzająca zmiany do ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym. Zmiany te dotyczą również i osób duchownych w zakresie powszechnego obowiązku wojskowego. Wedle tej ustawy w art. 55 i 56 odnoszących się do osób duchownych zostały dodane nowe ustępy jako ustępy drugie. Zmienione zatem artykuły tej ustawy w pełnym tekście brzmią jak następuje.

Art. 55. Duchowni wyznania katolickiego, którzy otrzymali święcenia, zakonnicy tego wyznania, którzy złożyli śluby, uczniowie seminarjów katolickich i nowicjusze zakonów i zgromadzeń katolickich, tudzież duchowni innych przez Państwo uznanych wyznań chrześcijańskich, którzy otrzymali wyższe święcenia i zakonnicy, którzy złożyli uroczyste śluby zakonne, wreszcie zatwierdzeni przez władzę rządową rabini i podrabini oraz duchowni innych wyznań niechrześcijańskich — zostają przy poborze bez poddawania przeglądowi wojskowo-lekarskiemu zaliczeni do pospolitego ruszenia bez broni.

Duchowni wyznania katolickiego, którzy otrzymali święcenia, zakonnicy tego wyznania, którzy złożyli śluby, uczniowie seminarjów katolickich i nowicjusze zakonów i zgromadzeń katolickich mogą korzystać z ulgi, wymienionej w ust. 1, również po poborze.

W razie powołania do służby wojskowej po uprzednim zbadaniu ich zdolności fizycznej księża katolicy, którzy posiadają święcenia kapłańskie, jako też i duchowni innych powyżej wymienionych wyznań pełnią w wojsku czynności duszpasterskie.

Katolicy duchowni, nie posiadający święceń kapłańskich, i uczniowie seminarjów katolickich, oraz nowicjusze zakonów i zgromadzeń katolickich będą w razie powołania ich po uprzednim zbadaniu zdolności fizycznej użyci do służby sanitarnej.

W razie wojny postanowienia niniejszego artykułu dotyczą tylko tych uczniów katolickich seminarjów oraz nowicjuszów zakonów i zgromadzeń katolickich, którzy wstąpili do seminarjów, nowicjatu lub zgromadzenia przed wypowiedzeniem wojny.

Art. 56. Osoby, wymienione w art. 55, które wystąpiły ze stanu duchownego, nowicjatu (zgromadzeń) lub seminarjów duchownych, powinny uczynić zadość powszechnemu obowiązkowi wojskowemu na ogólnych zasadach (art. 35).

Przełożeni duchowni osób, wyżej wymienionych, mają obowiązek niezwłocznie zawiadomić o fakcie wystąpienia powiatową władzę administracji ogólnej.

№ 59.

Zmiany w duchowieństwie.

Mianowania: 1. Ks. Kanclerz Al. Szrednicki — Szambelanem Jego Świątobliwości. 2. Ks. E. Łapiński wikarjuszem przy katedrze. 3. Ks. W. Żebracki wikarjuszem w Czerwinie. 4. Ks. A. Warakomski wikarjuszem w Myszyńcu. 5. Ks. Cz. Rogalski wikarjuszem w Jasienicy.

ROZPORZĄDZENIA URZĘDOWE ŁOMŻYŃSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ.

№ 8.

Łomża, dnia 1 sierpnia 1933 r.

Rocznik VII.

T R E Ś Ć:

60. Kongregacja Ks. Ks. Dziekanów.	63. Jubileusz odsieczy Wiedeńskiej.
61. Depesze z racji kongresów w Łapach i Ostrołęce.	64. Prezes Diec. Inst. Akcji Katolickiej.
62. Rocznica zwycięstwa pod Warszawą.	65. Zmiany w duchowieństwie.

№ 60.

Kongregacja Ks. Ks. Dziekanów.

J. E. Ks. Biskup Ordynariusz zwołał do Łomży na dzień 8-go czerwca b. r. Kongregację Ks. Ks. Dziekanów, w której wzięli udział prócz Ks. Ks. Dziekanów także Członkowie Kapituł Katedralnej Łomżyńskiej i Kolegjalnej Sejneńskiej, Profesorowie obu seminarjów diecezjalnych i Delegaci duchowieństwa.

Po nabożeństwie odprawionem w katedrze J. Eksceleńcja zajął obrady wspomnieniem zmarłych księży Jubilata Czerniewicza i Guzowskiego, Proboszcza w Czarni, za których się pomodlono.

Następnie J. Eksceleńcja mówił o swojej podróży do Rzymu ad limina apostolorum i z upoważnienia Ojca św. udzielił Duchowieństwu błogosławieństwa apostolskiego. Poczem dał pogląd na działalność duchowieństwa, stan religijny ludności w diecezji Łomżyńskiej.

Od kongregacji ubiegłego roku ta działalność obejmowała obok bieżących spraw z dziedziny duszpasterstwa głównie rozwinięcie Akcji Katol. w poszczególnych parafjach. Przeprowadzone w Łomży i w Suwałkach kursy instrukcyjne wyświeśliły potrzeby, zadania i sposób pracy Akcji Katol., poczem parafjalne instytuty Akcji Kat. zabrały się do działania.

Obok Akcji Katol. nie ustawała praca oświatowa, zwłaszcza nad młodzieżą, i praca charytatywna. Pierwsza przyniosła wskrzeszenie kilkunastu nowych placówek Stowarzyszeń Młodzieży Pol-

1816/1933